

Проект!!!

УТВЪРДИЛ:

Илиян Янчев

Кмет на община Малко Търново

**АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ НА ОБЩИНСКО И
ОБЛАСТНО НИВО, КОИТО СЕ ФИНАНСИРАТ ИЗЦЯЛО ИЛИ ЧАСТИЧНО ОТ
ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ**

ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО,

ОБЛАСТ БУРГАС

2023 година

Съдържание

Увод.....	3
1 Методология.....	3
1.1 Цели.....	3
1.2 Методи и източници на анализа.....	4
2 Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	5
3 Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината.....	6
3.1 Социални услуги.....	6
3.1.1 Социални услуги – делегирани от държавата дейности.....	6
3.1.2 Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.....	8
3.2 Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община.....	9
4 Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община.....	9
5 Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община.....	9
5.1 Потребители от други общини, ползващи социални услуги.....	9
5.2 Потребители от други общини, ползващи интегрирани здравно-социални услуги.....	9
6 Информация за демографското развитие в община.....	10
7 Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община.....	14
7.1 Социална инфраструктура.....	14
7.1.1 Социални услуги.....	14
7.1.2 Жилищни условия.....	17
7.1.3 Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им.....	18
7.2 Образование.....	19
7.3 Здравеопазване.....	20
8 Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	22
8.1 Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината.....	22
8.2 Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината:.....	22
8.3 Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:.....	24
9 Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	24
10 Изводи.....	25
11 Приложения.....	27

Увод

Анализът на потребностите от социални услуги в Община Малко Търново е етап от процеса на стратегическо планиране на социалните услуги на общинско ниво в партньорство с Министерството на труда и социалната политика (МТСП), Агенцията за социално подпомагане (АСП) и Агенция по качеството на социалните услуги (АКСУ).

Настоящият анализ представя реалното състояние и перспективите на социалната политика в община Малко Търново и дефинира необходимостта от развиване и предоставяне на социални услуги на общинско ниво, насочени към подобряване на достъпа до качествени социални услуги, повишаване на ефективността и ефикасността на системата за социални услуги и използването на структурните фондове на Европейския съюз.

Анализът е изготвен на база проучване, проведено през месеците ноември и декември 2022 г. и в процес на партньорство между заинтересованите страни в Община Малко Търново - Общинска администрация Малко Търново, Дирекция „Социално подпомагане” – Царево, доставчици на услуги, представители на рисковите групи, неправителствени организации и др. и е продукт на съвместните усилия целия екип. Анализът е съобразен с приоритетите, заложи в Общинския план за развитие, Общинската стратегия за закрила на детето, Програмата за закрила на детето.

Анализът е извършен за определяне потребностите от социални услуги на територията на община Малко Търново.

1 Методология

На основание чл. 35, ал. 1 от Закон за социалните услуги, касаещ разработването на Националната карта на социалните услуги и на основание чл. 37, ал. 1 от Наредбата за планирането на социалните услуги, Община Малко Търново стартира процеса по изготвяне на анализ, относно потребностите от социални услуги на територията ѝ. Със Заповед на Кмета на община Малко Търново № ЗК-659/15.12.2022 год. бяха определени длъжностни лица, които да отговарят за цялостния процес по планиране на социалните услуги на територията на община Малко Търново, както и за изготвянето на анализа, относно потребностите от социални услуги на общинско ниво.

Изготвянето на анализа е извършено на няколко етапа:

1. Сформиране на екип за изготвяне на анализа и разпределяне на задачите на всеки от участващите в процеса;
2. Провеждане на проучвания и събиране на информация/данни от официални източници за целите на анализа;
3. Обобщаване на данните, изготвяне на анализа, провеждане на законовите стъпки по неговото приемане и утвърждаване.

1.1 Цели

Проучването на ситуацията в Община Малко Търново е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социално

икономическите проблеми, политики и мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението в общината. Оценката на потребностите е основа за планирането – тя е необходима, за да може планирането да отговори на реалните нужди от социални услуги за рисковите групи, да съответства на реалните възможности и капацитет на местните партньори за осигуряване на необходимите услуги и в по-широк план – да съответства на дългосрочните тенденции в развитието на Община Малко Търново.

Целите на проучването са:

- ✚ Да се очертае общата социално-демографска и икономическа картина на населението в община Малко Търново – проблематика, настояща ситуация и тенденции в развитието, както и да се анализират факторите, които създават рискове пред индивиди/общности/групи по отношение на тяхната социална интеграция;
- ✚ Да се определи кои са индивидите и групите в риск – какви са техните характеристики, брой и териториално разположение; какво е отражението на рисковите фактори върху тях;
- ✚ Да се оценят възможностите на наличните ресурси, както за подкрепа на идентифицираните групи в риск чрез развитие на социалните услуги, мерки за преодоляване на създадените проблеми, така и за превенция на риска.
- ✚ Да се определят потребностите на общината от социални услуги на общинско и областно ниво, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет;
- ✚ Да се осигури равен достъп до социални услуги, отговарящи на индивидуалните потребности на лицата на територията на общината, които изцяло съответстват на приоритетите на държавната политика.

Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социално-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги в община Малко Търново, като осигурени човешки ресурси, достъп, капацитет и качество на наличните услуги.

Обобщените изводи от анализа на ситуацията и събраните конкретни данни са важни за адекватното планиране на капацитета на предвижданите социални услуги и за избора на тяхната форма – начин на осигуряване на достъп и достигане до клиентите, обслужващи едно или няколко населени места, както и за планиране на допълнителни услуги за рискови групи, които не са обхванати към момента на изготвяне на анализа.

1.2 Методи и източници на анализа

Работната група, формирана със заповед на Кмета на общината е мотивирана от убеждението за необходимостта от адекватна работеща общинска стратегия и план за развитие на социалните услуги, която да допринесе за решаване на остри социални проблеми сред населението в Община Малко Търново. В процеса на събиране на информация се включиха представители на всички заинтересовани страни от Общината.

Използваните **методи за събиране на информация** включват:

- Документално проучване на съществуващи анализи, доклади, стратегически документи на национално, областно и местно ниво и от РДСП (като стратегии, дългосрочни програми и планове за развитие);

- Систематизиране и обобщаване на статистически бази-данни, редовно събирани и актуализирани от:
 - ✓ институции като РДСП, РУО на МОН, РЗИ, ДБТ - местно-базирани държавни институции;
 - ✓ общинска администрация – ГРАО и отделите, отговорни за социални, образователни и хуманитарни дейности и др.,
 - ✓ Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, РПУ и др.;
 - ✓ Училища, лични лекари и др., които разполагат с информация за състоянието на свързаните сектори със социалните услуги.
- Събиране на допълнителна статистическа информация за разпределението на ключови рискови групи по населени места чрез включване на „ресурсни хора” по места (като кметове и кметски наместници на прилежащите към общината села.

2 Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги

№	<i>Наименование на критерия</i>	<i>Данни за община Малко Търново (брой)</i>
1	<i>общ брой на населението</i>	3078
2	<i>общ брой на пълнолетните лица</i>	2690
3	<i>общ брой на децата до 18-годишна възраст</i>	387
4	<i>общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст</i>	1065
5	<i>общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания</i>	242
6	<i>общ брой на децата с трайни увреждания до 18-годишна възраст</i>	9
7	<i>общ брой на децата от 0 до 7 г.</i>	133
8	<i>общ брой на лицата с трайни увреждания</i>	242
9	<i>общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в трудоспособна възраст</i>	83
10	<i>общ брой на децата с трайни увреждания, живеещи в домашна среда</i>	9
11	<i>брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда</i>	10
12	<i>брой на децата без увреждания до 18-годишна възраст</i>	378
13	<i>общ брой на пълнолетните лица с психични разстройства</i>	22
14	<i>брой на пълнолетните лица с психични разстройства в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда</i>	0
15	<i>общ брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения</i>	22
16	<i>брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда</i>	0

17	общ брой на пълнолетните лица с физически увреждания	198
18	брой на пълнолетните лица с физически увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	10
19	общ брой на пълнолетните лица с деменция	15
20	брой на пълнолетните лица с деменция в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	0
21	общ брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания	8
22	брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	0
23	брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания	
24	брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	
25	брой на живеещите в домашна среда деца с трайни увреждания	10
26	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания с определена чужда помощ	17
27	брой на живеещите в домашна среда пълнолетни лица с трайни увреждания с определена чужда помощ	10
28	общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване	57
29	брой на живеещите в домашна среда лица в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване	57

3 Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината

3.1 Социални услуги

3.1.1 Социални услуги – делегирани от държавата дейности

Дневен център за пълнолетни лица с увреждания					
Място	Целева група	Брой места	Посочва се средногодишния заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Гр.Малко Търново; ул. „Георги Кирков“ № 14; ет.1	Пълнолетни лица с трайни физически увреждания	25	153,50	1. дневна грижа; 2. информиране и консултиране; 3. застъпничество и посредничество; 4. терапия и рехабилитация; 5. обучение за придобиване на умения;	Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в общината Услугата се предлага в гр.Малко Търново

--	--	--	--	--	--

Център за социална рехабилитация и интеграция за пълнолетни лица					
Място	Целева група	Брой места	Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Адрес: Гр.Малко Търново; ул.,„Георг и Кирков“ №14; ет.2	Пълно летни лица с физич ески увреж дания	20	165,25	1.информирани консултиране; 3. застъпничество и посредничество; 4. терапия и рехабилитация; 5. обучение за придобиване на умения;	<i>Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в общината Услугата се предлага в гр.Малко Търново</i>

Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция					
Място	Целева група	Брой места	Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
гр.Малко Търново, ул. „Княз Борис I“52	Пълнолетн и лица с деменция	15	15	Резидентна грижа;	<i>Социална услуга на областно ниво за удовлетворяване на потребностите лица от цялата страна</i>

Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост					
Място	Целева група	Брой места	Посочва се средногодишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
гр. Малко Търново, ул. „Княз БорисI“ № 52А	жени	15	15	1. Резидентна грижа;	<i>Социална услуга на областно ниво за удовлетворяване на потребностите лица от цялата страна</i>

Асистентска подкрепа						
Място	Брой субсидирани потребители	Брой обслужвани лица	Брой чакащи лица	Брой асистенти	Брой лица, администриращи услугата	Териториален обхват
Гр.Малко Търново; Ул. „Георги Кирков“ № 14	15	15	0	5	2	Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в общината Обхваща населените места гр.Малко Търново и с.Граматиново

3.1.2 Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.

Към момента на територията на община Малко Търново функционира една интегрирана здравно-социална услуга - „Патронажна грижа +“, финансирана по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

Социална услуга/ място на предоставяне	Финансирана по операция	Точна дата на приключване на проекта	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Целева група	Брой места	Заетост ¹ брой
Проект с наименование: „ПАТРОНАЖНА ГРИЖА + В ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО“ наименование на услугата – Услуги в дома гр. Малко Търново с адрес: ул. „Г. Кирков“ № 14	ОП „Развитие на човешките ресурси“, BG05M9OP001-6.002 - ПАТРОНАЖНА ГРИЖА +; ДФП № BG05M9OP001-2.119-0011-C01	02.03.2023 г.	Информирани и консултиране; Застъпничество и посредничество;	Възрастни хора и лица с увреждания в риск	17	17

¹ Посочва се средна месечна заетост за периода от стартиране на услугата до момента на извършването на анализа.

3.2 Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община Малко Търново

На територията на община Малко Търново няма интегрирани здравно-социални услуги, като делегирани от държавата дейности.

4 Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Малко Търново

Желаещи да ползват социалните услуги, които функционират на територията на община Малко Търново са както следва:

1. Социална услуга „**Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция**“
 - Желаещи да ползват услугата – 22 души;
2. Социална услуга „**Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост**“:
 - Желаещи да ползват услугата – 8 души.

Информацията е предоставена от ДСП Царево.

5 Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Малко Търново

5.1 Потребители от други общини, ползващи социални услуги

1. Вид социална услуга „**Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция**“, брой потребители от други общини 7 души, които са от следните населени места:
 - Област Бургас – община Бургас, община Айтос, община Созопол, община Поморие, община Царево;
 - Област Сливен – община Нова Загора;
 - Област Разград – община Самуил.
2. Вид социалната услуга „**Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост**“, брой потребители от други общини 15 души, които са от следните населени места:
 - Област Бургас – община Бургас – 4 бр., община Несебър – 7 бр., община Карнобат – 1 бр., община Средец – 2 бр.;
 - Област Пловдив – община Пловдив – 1 бр.;

5.2 Потребители от други общини, ползващи интегрирани здравно-социални услуги

Неприложимо за община Малко Търново.

Попълва се само от общините Габрово, Монтана, Перник, Пловдив, Русе, София и Търговище

6 Информация за демографското развитие в община Малко Търново

Община Малко Търново се намира в Югоизточния район за планиране от ниво 4 на България, както и се явява част от област Бургас. Местоположението на община Малко Търново е периферно, като заема най-южните части на областта. Територията на общината граничи с общините (от запад на изток): Средец, Созопол, Приморско, Царево. На юг границата на общината, съвпада с държавната граница с Турция.

Площта на Община Малко Търново е 798.500 км² и е трета по големина за област Бургас. Включва в себе си град Малко Търново и дванадесет села: Близнак, Бръшлян, Бяла вода, Евренозово, Граматиково, Калово, Младежко, Сливарово, Стоилово, Визица, Заберново, Звездец.

Въпреки периферното си разположение, община Малко Търново има важна роля. През територията на общината преминава международен път Е87, който е със стратегическо значение, тъй като свързва страните от Европа с тези от Близкия изток. Граничният контролно – пропускателен пункт Малко Търново обслужва предимно туристическия трафик – леки моторно превозни средства и автобуси.

Общинският център – град Малко Търново отстои на 76 км от град Бургас, който е най-важният икономически, транспортен, административен и културен център в Югоизточна България. Градът се намира на 457 км от София и на 262 км от Истанбул.

Територията на община Малко Търново попада изцяло в границите на природен парк (ПП) „Странджа“, както и няколко защитени територии по смисъла на Закона за защитени територии (ЗТТ) и множество защитени зони по НАТУРА 2000.

Демографската ситуация е изключително динамичен процес, който се влияе от множество фактори и от своя страна се отразява върху цялостното развитие на една територия. Факторите, които оказват влияние върху броя на населението, както на областта така и на общината, са естественото движение (раждания и умирация), вътрешната и външната миграция.

Демографското състояние на територията на община Малко Търново е функция от действието на влияния на фактори, характерни за демографията на страната, на европейските страни като цяло, като и на спецификите на самата община. Те влияят на формирането на човешките ресурси в общината, както в количествено, така и в качествено отношение.

Броят на населението в община Малко Търново към 31.12.2022 г. е 3078 души, регистрирани по настоящ адрес. То представлява 0,7% от населението на област Бургас. Гъстотата на населението в общината е 3,4 души на кв. км, което е една от най-ниските стойности в страната.

Продължават да се задълбочават негативните тенденции в изменението на възрастовата структура на населението. Налице е продължаващ процес на демографско

остаряване, който се изразява в увеличаване на абсолютния брой и относителния дял на населението на възраст 65 и повече навършени години.

В процентно съотношение възрастовата структура на населението в община Малко Търново към м. Септември 2021 год. е както следва:

- ✚ от 0 до 14 год – 11,8%,
- ✚ от 15 до 64 год. - 50,6%,
- ✚ 65+ год. – 37,6%.

За 10 години от 01.02.2011 г. до 07.09.2021 год. населението на община малко Търново е намаляло от 3793 души на 3078 души, което е -26,7% прираст. Като цяло броя на населението следва тенденция на намаляване, характерна за цялата страна.

Към настоящият момент в гр. Малко Търново живее 63,08% от населението на общината или 1942 души /градско население/. По брой на населението, най-големите села в общината са с. Звездец – 460 души и с. Граматиково – 278 души. Най-малко население живее в село Сливарово – 8 души.

Половата структура на населението показва лек превес на броя на жените, които съставляват 52% от населението в общината.

Направен е анализ на възрастовата структура и на движението на населението по населени места. Влияние върху половата структура на населението на общината оказват процесите, свързани с естественото движение на населението (раждаемост и смъртност), механичното движение на населението (емиграция и имиграция), продължителността на живот и други. Обобщеният анализ показва, че община Малко Търново се отличава с прогресивно намаляване на населението. Полово-възрастовата структура е силно нарушена, което влияе върху възпроизводствения потенциал на населението и е условие за задълбочаване на депопулационните процеси. Именно и поради тази причина ражданията са толкова малко, а естественият прираст – отрицателен.

Възрастовата структура на населението се отличава с превес на населението над 60 годишна възраст, като в 5 от населените места, то е над 80% от общото население. Най-много младо население има в гр. Малко Търново и с. Звездец. Прогнозите са за задълбочаване на тези проблеми, а някои от селата са застрашени от обезлюдяване.

Коефициентът на раждаемост в община Малко Търново за 2021 година е 5,27 ‰, което е по-ниско от средното за страната - 9.2‰. Раждаемостта в по-голямата част от селата е изключително ниска, а в 8 от тях не се е раждало нито едно дете в последните 11 години. Високият коефициент се дължи главно на с. Звездец, където е отчетен много висок коефициент на раждаемост – 24,8‰.

Коефициентът на смъртност за същата година в община Малко Търново е 36.25‰. За същата година, за страната, този коефициент е 14,4‰.

В резултат, коефициентът на естествен прираст в община Малко Търново е - 30.7%, или – 1165 души за периода 2011-2021 г. при средно за областта -8.5%.

При разглеждане на последните пет години се очертава трайна тенденция на намаляване на броя на населението. Голямата територия на община Малко Търново и отдалечеността на населените места от общинския център са проблем при осъществяването и предоставянето на социални услуги. Всичко това подсказва необходимостта от организация и по-голяма мобилност при обслужване на населението, което изисква подходящи транспортни средства. Основна причина за намалението на населението е ниската раждаемост. Родените деца през периода 2017-2021 г., като цяло са в гр. Малко Търново и с. Звездец, докато в останалите села ражданията са частни случаи, а в някои от тях въобще липсват. Факторите, които

влият върху намалението на населението, са влошеното икономическо състояние в общината и застаряващото население.

Структура на населението по възраст в община Малко Търново:

Население на община Малко Търново	Постоянен адрес	Настоящ адрес
Общ брой на населението в общината	2802	3078
Общ брой пълнолетни лица	2383	2690
Общ брой на лица в над-трудоспособна възраст	786	1065
Общ брой деца от 0 до 7 години	137	133
Общ брой деца от 0 до 18 години	415	387

Раждания в община Малко Търново:

Раждания за 2017 г. (общ брой)	32
Раждания за 2018 г. (общ брой)	17
Раждания за 2019 г. (общ брой)	10
Раждания за 2020 г. (общ брой)	15
Раждания за 2021 г. (общ брой)	1

Пенсионери: Брой пенсионери към 31.12.2021 г.

Пенсионери (общо)	1346
Пенсионери с пенсии за стаж и възраст	1133
Пенсионери с пенсии за инвалидност	114
Пенсионери с пенсии за инвалидност, ненавършили пенсионна възраст	28
Пенсионери със социални пенсии	71

Лица с увреждания:

В Община Малко Търново има 242 лица с увреждания, от които и 9 деца с увреждания, което е показател за необходимостта от предоставяне на разнородни социални услуги за различните целеви групи. Отдалечеността на кметствата от общинския център и географското им разположение утежняват допълнително възможността и времето за предоставяне на съответната услуга, в зависимост от транспортната обезпеченост и годишния сезон.

Деца с увреждания – данни към 31.12.2021 г.:

Деца с физически увреждания	6
Деца с множествени увреждания	0
Деца с умствена изостаналост	3
Деца с психични заболявания	0

Пълнолетни лица с увреждания към 31.12.2021 г.

Лица с физически увреждания	198
От тях, лица със сензорни увреждания	9
Лица с множествени увреждания	0
Лица с умствена изостаналост	22
Лица с психични заболявания	22

ОСНОВНИ ИЗВОДИ:

✚ Населението на община Малко Търново намалява, а заедно с това репродуктивните и трудоспособните контингенти, което усложнява демографската и икономическа ситуация. Причините са големите загуби на човешки ресурси, силно влошената възрастова структура и възпроизводство с голям отрицателен естествен прираст. Демографските процеси в общината налагат вземането на конкретни мерки при целенасоченото дългосрочно планиране, съобразено с прогнозите за броя на живеещите в отделните селища и в общината като цяло;

✚ В Общината се наблюдава различна средна продължителност на живота. Причината за това е комплексна, но в същото време тя е синтезиран показател за стандарта на живот и равнището на развитие;

✚ Във всички населени места в общината намалява населението. Това е индикатор за общ спад в урбанистичното развитие както в количествено, така и в качествено отношение. То има своето пряко следствие за създаване на предпоставки за повишен риск от социална изолация в определена възрастова група (най-възрастните и самотноживеещите), която с годините се разраства като относителен дял в общата численост на населението. Този процес заслужава внимателен анализ и допълнително подпомагане чрез инструментите на целенасочена държавна и общинска политика.

Данни/информация за демографското развитие в община Малко Търново за последните 5 години:						
		2021	2020	2019	2018	2017
Общ брой на населението	<i>брой</i>	3160	3245	3283	3384	3402
Раждаемост	<i>брой</i>	16	15	10	17	32
Смъртност	<i>брой</i>	110	71	99	94	86
ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ	<i>брой +/-</i>	-13,2	-9,5	-6,7	-4,1	-4,3
Заселени	<i>брой</i>					
Изселени	<i>брой</i>	113	161	151	155	128
МЕХАНИЧЕН ПРИРАСТ	<i>брой +/-</i>					
Гъстота на населението	<i>бр. души на кв. км.</i>	3,4	3,7	3,9	4,1	4,3
Брой градско население	<i>брой</i>	1990	2034	2065	2124	2249
Брой селско население	<i>брой</i>	1170	1211	1218	1260	1153

7 Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община Малко Търново

7.1 Социална инфраструктура

В община Малко Търново се предоставят два вида социални услуги – в общността и в специализирани институции.

7.1.1 Социални услуги в общността:

 „Дневен център за пълнолетни лица с увреждания” гр. Малко Търново

Дневен център за пълнолетни лица с увреждания гр. Малко Търново; Община Малко Търново; ул. „Георги Кирков“ № 14;ет.1.

Открит съгласно Решение № 376, взето с протокол № 27 от 28.09.2006 г. на Общински съвет Малко Търново и със Заповед № РД01 – 709 от 13.11.2006 г. на Изпълнителния директор на АСП, считано от 01.11.2006 г. , с капацитет 40 места и численост на персонала 15 щатни бройки като Дневен център за възрастни с увреждания. Със Заповед на Изпълнителния директор № РД01 – 315 от 15.02.2011 г. капацитета на ДЦВХУ от 40 места е увеличен на 45 места и численост на персонала 18 щатни бройки. Със Заповед № РД01 – 2588 от 31.12.2018 г. капацитета на Дневен център за пълнолетни лица с увреждания е намален на 25 места и численост на персонала 10 щатни бройки.

Центъра подпомага социалната интеграция и осъществява медицинската и социална рехабилитация на възрастни хора с увреждания от общността и инвалиди с определена група инвалидност и техните семейства.

Сградата на ДЦПЛУ е публична общинска собственост в урегулиран поземлен имот с обща площ 4780 кв.м. в т.ч. застроена площ – двуетажна масивна сграда 780 кв.м. и РЗП 1800 кв.м. - Акт за ПОС № 53 / 24.10.2006 г. Разполага с добре поддържан двор от 4000 кв.м. и паркинг с обособени 12 паркоместа.

Дневният център е изграден след реконструкция на бивша детска градина през 2004 г., а през 2019г е направен ремонт на сградата по Проект „Реконструкция,модернизация и въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сградата на „Дневен център за пълнолетни лица с увреждания“, ОП „Региони в растеж“,процедура BG16RFOP001-2.001 „Енергийна ефективност в периферните райони“. Отоплява се с локално парно на твърдо гориво –комбинирано на пелети и дърва. Състои се общо от общо 2 етажа.На първи етаж са разположени: трапезария с места за 45 човека, разливовъчна; зала за социални контакти и занимания, здравен кабинет, зала за кинезитерапия и рехабилитация, кабинет на социалния работник, кът за трудотерапия, санитарни помещения за инвалиди и 2 стаи за отдых. Към всяка стая има санитарен възел с тоалетна,душ и умивалник. На 1-ви етаж от сградата са изградени общо 11бр.санитарни помещения, като 2 от тях са с осигурен достъп за хора с увреждания до всички елементи на сградата. На втория етаж са разположени кабинета на директора; две административни стаи с прилежащите им санитарни помещения и 15 стаи за отдых,които са изградени съгласно съвременните изисквания,но не са обзаведени. Непосредствено до сградата е кухненският блок. Същият разполага с три складови помещения, помещения за приготвяне и сервиране на храната, подготвителни и помещение за измиване на посудата. Снабден е със стая за персонала и необходимите съгласно изискванията на РЗИ санитарни помещения – тоалетна и баня.

Сградата на ДЦПЛУ е с достъпни входни и комуникационни пространства, помещения и пространства за общо ползване.За придвижване на хората с увреждания

от и до сградата е изградена рампа, изпълнена с наклон 5% при спазване на изискванията на чл.15, ал. 3 от Наредба № 4 от 01 юли 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания. За осигуряването на придвижването до 2 етаж на сградата със средства от фонд „Социална закрила и Община Малко Търново, е изпълнен проект „Изграждане на достъп до всички части на сградата на ДЦПЛУ гр. Малко Търново. След изпълнение на дейностите на проекта, стълбищната клетка е приведена във вид, позволяващ монтаж на парапет, по който да се движи платформа. Доставена и монтирана е стълбищна лифтена платформа за хора с увреждания, съгласно техническото задание за изпълнение.

 Център за социална рехабилитация и интеграция гр. Малко Търново

Център за социална рехабилитация и интеграция гр. Малко Търново;

Община Малко Търново; ул. „Георги Кирков“ № 14; ет.2

Открит съгласно Решение № 391 от протокол № 35 от 30.11.2018 г на Общински съвет Малко Търново и със Заповед № РД01–2589/31.12.2018 на Агенцията за социално подпомагане, считано от 01.01.2019 г.

Основната функция на центъра е подкрепа на индивидуалното развитие, поддържане и придобиване на нови способности и самостоятелност на лица с различни вид и степен на увреждане, както и подкрепа на лица от различни рискови групи, чрез целенасочени дейности за интеграция и превенция на социалното изключване. Услугата включва разнообразни консултативни, терапевтични и рехабилитационни дейности, насочени към създаване, поддържане и разширяване на социалните умения, както и обучение за водене на самостоятелен начин на живот.

Почасовата социалната услуга с капацитет 20 места и персонал 6 щатни длъжности. Помещава се в сградата на ДЦПЛУ на 2 ри етаж и разполага с кабинети за социалния работник, кабинет за психолог/логопед, кабинет за индивидуална работа, кабинет за груповата работа и кабинет за трудотерапия. Обзаведени са с необходимото оборудване за извършване на предвидените занимания. Към всяка стая има санитарен възел с тоалетна и умивалник.

 Асистентска подкрепа

Социалната услуга „Асистентска подкрепа“ гр. Малко Търново, Община Малко Търново е разкрита съгласно Решение № 256 към Протокол № 23 от 25.08.2021 г. на Общински съвет Малко Търново и със Заповед № РД01 – 1791/ 20.08.2021 г. на Агенцията за социално подпомагане, считано от 01.09.2021 г.

Същата е с капацитет 15 места и численост на персонала 7 щатни бройки. Услугата се администрира от дирекция „СДУЗ“ към общинска администрация Малко Търново, с адрес за обезпечаване предоставянето на услугата: гр. Малко Търново; ул. „Георги Кирков“ № 14.

Асистентската подкрепа е специализирана социална услуга, която включва подкрепа от асистент за: самообслужване; движение и придвижване; промяна и поддържане на позицията на тялото; изпълнение на ежедневни и домакински дейности; комуникация. Асистентската подкрепа се предоставя на:

– лица в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния ред степен на намалена работоспособност;

– деца с трайни увреждания и пълнолетни лица с трайни увреждания с определена чужда помощ, които не ползват асистентска подкрепа, помощ за

осигуряване на асистентска подкрепа или за които не се получава помощ за грижа в домашна среда по реда на друг закон.

✚ **„Домашен социален патронаж“** - социална услуга в общността, финансирана от общинския бюджет. ДСП предлага комплекс от дейности и услуги по домовете на лица над 60 – годишна възраст и хора с увреждания с определена 50% и над 50% намалена работоспособност. Капацитетът на ДСП е 65 места. Дейността се осъществява от 4 щатни бройки персонал и включва: доставка на храна в дома, услуги по подържане на лична хигиена и хигиена на дома, съдействие за преглед при лекар, закупуване на лекарства и стоки по желание на клиента, оказване съдействие за извършване на някои правно-административни услуги, подаване на молби и заплащане на такси от различен характер.

7.1.2. Социалните услуги в специализирани институции:

✚ **„Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция“**

ЦНСТПЛД Малко Търново е открит на 01.05.2017 г.. Разположен в сграда публична общинска собственост в гр.Малко Търново, на 76 км от гр.Бургас. Капацитетът на услугата е 15 места. Центъра разполага със самостоятелни помещения на един етаж, както и с отделен вход. Помещенията в които е разположен Центъра съответстват на изискванията за пожарна и аварийна безопасност.

В същата сграда има филиал на ЦСМП, така също и кабинет на личния лекар на потребителите на услугата.

Центъра е форма на дългосрочна резидентна социална услуга насочена към лица, които имат потребност от 24-часова грижа. Функциите на ЦНСТПЛД са за задоволяване основните жизнени потребности на потребителите:

- Осигурява среда на живот, близка до семейната, която задоволява потребностите от уединение и дава възможност за създаване и поддържане на социални контакти.
- Всяко лице разполага с лично пространство и с пространство за общи дейности с останалите лица и екипа на ЦНСТ ПЛД.
- Всяко лице, според възможностите му, се подпомага да поддържа реда и хигиената на определеното му помещение, а за общите – отговорностите се разпределят между потребителите и екипа на ЦНСТ ПЛД.
- Дейности през свободното време – Отбелязване на национални и религиозни празници; Честване на рождени дни и други тържества; Излети сред природата; Посещения на културни мероприятия: музеи, галерии, концерти, театрални представления и други; Организиране на пикници и екскурзии.
- Удовлетворяване на здравни потребности – поставяне и актуализиране на медицинска терапия, имунизации и наблюдение, поддържане на добър зъбен статус.Услугата е подходяща за лица с ментални увреждания,възрастни потребители с висока степен на зависимост от грижа. Лицата в Центъра са пълнолетни, смесени по пол, степен на увреждане и ниво на автономност, но всички с диагноза деменция.

В услугата е осигурена безопасна и сигурна среда за всеки потребител и служител.Спалните помещения са обособени отделно за мъже и за жени.Осигурено е индивидуално пространство за всяко лице, индивидуални мебели /гардероб,скрин и шкафче/,санитарните помещения са съобразени с изискванията за ползване,обща всекидневна за съвместна дейност и занималня за настанените лица.

Центъра разполага със столова за хранене,офис за подготовка на храната, медицински кабинет, стая за посетители, перално, стаи за персонала, помощни

помещения. Всички са оборудвани според предназначение им. Осигурен е достъп до информация чрез преса и ТВ, интернет връзка.

Храната за потребителите на Социалната услуга се приготвя в кухня към Центъра. Тя е съобразена със заболяванията и диетите на потребителите, както и със здравословното хранене за тази възрастова група.

Отоплението на помещенията през студените месеци се осигурява с локално парно на твърдо гориво /дърва/.

Персонала на ЦНСТПЛД е от 14 служители: Управител-1, медицинско лице-1, социален асистент-1, счетоводител – 0.5, домакин-0.5, готвач – 1, санитарни – 8, огняр – 1.

✚ „Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост”

Социалната услуга ЦНСТПЛУИ започва да функционира на 01.11.2021 г., като ЦГЛУИ по проект за предоставяне на БФП по ОПРЧР.

Целевата група е жени с умствена изостаналост над 18 години, които са настанени в центъра след изчерпване на всички възможности за ползване на услуги в общността. Капацитетът на центъра е 15 потребители.

Лицата са настанени в една многофункционална сграда, която отговаря на санитарно-хигиенните изисквания и в която са разположени 9 спални помещения – 6 от спалните са за двама потребители, а 3 са самостоятелни помещения. Всяко помещение е обзаведено с необходимата мебелировка, разполага и със самостоятелен санитарен възел. Има кухня, обзаведена с необходимите уреди, столова, дневна, офис за персонала, 3 складови помещения, обособен кът с професионална пералня и сушилня, котелно.

Към центъра има и голям двор с обособени кътове за отдих и почивка и цветна градина. Центъра е разположен на комуникативно място в урегулиран парцел, съвмесно със сграда, в която се помещават двете лекарски практики и филиала на Центъра за спешна медицинска помощ - Бургас.

Отоплението на помещенията през студените месеци се осигурява с локално парно на твърдо гориво /пелети/.

Персонала на ЦНСТПЛУИ се състои от 13,5 служители: Директор - 1, социален работник – 1, счетоводител – 0,5, домакин – 0,5, медицинско лице - 0,5, трудотерапевт - 1, готвач – 1, санитарни – 5, огняр – 1, шофьор – 1, хигиенист – 1, работник поддръжка – 0,5.

7.1.2 Жилищни условия

В община Малко Търново няма недостиг на жилища, населението на общината обитава предимно собствени жилища. Същевременно голям брой жилища в селата са необитаеми и свободни, намират се в райони със слабо поддържана пътна мрежа, без изградена канализационна мрежа и са неблагоустроени, изоставени и полусъборени.

В община Малко Търново няма обособени жилищни квартали на уязвими малцинствени групи.

Град Малко Търново архитектурно се е обособил в две части: централна част, в която се намират всички държавни и общински административни сгради, Читалище, съд и прокуратура, РПУ и училище и част „Разширен център”, в която се намират и

двата жилищни комплекса – к-с „Изток” и к-с „Майор Вишняев”. Жилищното застрояване е предимно с еднофамилни къщи, а комплексите са с многофамилни жилищни сгради. Новата част на града / к-с „Изток”/ е застроена след 70-те години на миналия век предимно с панелни блокове и еднофамилни и двуфамилни къщи. Населението е равномерно разпределено в частите на града.

Целият град е водоснабден и електрифициран. Уличната мрежа в града е предимно с асфалто-бетонна настилка и в задоволително състояние.

В картотеката на община Малко Търново за включване на желаещи за осигуряване на жилище са регистрирани общо 21 семейства, от които 15 семейства с малки деца и 3 многодетни семейства.

Общинският жилищен фонд е разпределен в 4 групи, както следва :

- ▶ Жилища за отдаване под наем;
- ▶ Резервни жилища ;
- ▶ Жилища за продажби;
- ▶ Ведомствени жилища.

Ежегодно се приема списък на жилищата по групи и тяхното разпределение, съгласно моментно състояние, предстоящо действие и утвърдения списък на картотекираните лица.

7.1.3 Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им

Пътната мрежа на община Малко Търново е с обща дължина от 222.7 км, разпределени в 49.6% /110,6 км/ републикански пътища и 50.4% /112,1 км/ общинска пътна мрежа.

Дължината на първокласният път Е-87 на територията на общината възлиза на 39,8 км и свързва с. Звездец с гр. Малко Търново. Пътят се пресича от общинските пътища, водещи до: с. Младежко, с. Евренозово, с. Близнак, с. Бръшлен, с. Стоилово и м. Петрова нива.

Второкласният път II-99 с дължина 30,7 км в общината свързва с. Граматиково с гр. Малко Търново, като се пресича с общинския път до с. Сливарово.

Третокласните пътища са два: III-907 и III-908, с дължина на територията на общината съответно 25 км и 14 км. Път III-907 се свързва с общинските пътища, водещи до селата – Бяла вода, Калово, Заберново, като преминава и през с. Визица.

Общинските пътища възлизат на обща дължина 112,1 км, като в по-голямата си част асфалтовата настилка е незадоволителна и със стеснени пътни платна, в нарушение с нормативните изисквания за техническите параметри.

Всяка година община Малко Търново предвижда средства в бюджета си, произтичащи от целевата държавна субсидия, за ремонт на пътищата от общинската транспортна мрежа. Реализирането на съответните подобрения по пътните участъци допринася за подобряване на транспортната инфраструктура в района, а оттам и до подобряване на условията за развитието на туристическите услуги, доставките на храна и продукти за населението, както и развитието на всякакъв друг вид услуги за населението.

Обслужването на селищната мрежа се извършва от обществен автобусен транспорт. Междуселищните курсове се изпълняват от фирма „М-БУС“ ООД. Всеки

ден има автобуси до град Бургас и обратно. Поддържат се и следните маршрути, по които се движат автобуси няколко пъти седмично или месечно:

- гр. Малко Търново – с. Звездец – с. Евренозово – с. Близнак – с. Евренозово – с. Звездец – с. Младежко – гр. Бургас;

- гр. Малко Търново – с. Граматиково – с. Визица – с. Заберново – с. Калово – с. Бяла вода – гр. Бургас;

- гр. Малко Търново – с. Стоилово и обратно;

- гр. Малко Търново – с. Бръшлян – гр. Бургас;

- гр. Малко Търново – с. Визица – гр. М. Търново;

Към момента връзките между селищата в община Малко Търново са незадоволителни. Поради намаляването на пътничопотока в общината, автобусните превози стават все по-нерентабилни и е възможно тяхното съкращаване, което би създадо предпоставки за последващи проблеми.

7.2 Образование

Образователната структура в община Малко Търново се състои от две детски градини и едно училище.

Детските градини в общината са следните: ОДЗ “Ю. Гагарин”, намираща се в град Малко Търново и ЦДГ „Ален мак“ в с. Звездец. До 2008 г. е имало детско заведение и в с. Граматиково, което в последствие е закрито поради липса на достатъчен брой деца. Териториалното разположение на обектите е в най-големите населени места, което се обуславя от концентрацията на население в тях.

Положителна тенденция е плавното увеличаване броя на децата в детските градини през последните пет години, отнасящо се основно за ДГ в с. Звездец. Броят на учителите през последните години варира в малки граници, но като цяло бележи спад. Средният брой деца на един учител е сравнително нисък спрямо останалите общини в областта, което се дължи на невисокия брой деца в детските градини.

Детските заведения се помещават в сгради, публична общинска собственост. Същите са в добро техническо състояние – извършват се текущи ремонти, реализират се проектни предложения, финансирани със средства от ЕС с цел подобряване на условията за образование на най-малките жители на общината.

На територията на община Малко Търново функционира едно Средно училище – СУ "Васил Левски" гр. Малко Търново. От учебната 2006/2007 год. в СУ "В.Левски" е разкрита професионална паралелка по специалността „Техник-лесовъд“, специалност „Горско и ловно стопанство“, в която се обучават ученици от Бургаския регион. Към училището има ученически стол. За пътуващите ученици от останалите населени места МО е осигурило училищни автобуса за извозването им до гр. Малко Търново. Поради засилените миграционни процеси и ниския брой ученици със Заповед № 547 от 04.09.2008 г. на МС на Р България под № 43 училището е определено за защитено училище. Училището е защитено, тъй като е единствено в района на общината и най-близкото училище е на 70-80 км. В тази връзка училището ползва някои привилегии - допълнително финансиране, могат да съществуват паралелки под средния минимум и др.

Както се вижда от таблицата, броят на учениците през последните години намалява, като това се очертава като постоянна тенденция. Прави впечатление, че

учениците от I - IV клас са с най-голям брой и постепенно намаляват с преминаване в по-горни класове.

Показател	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	
Учебни институции						
Средни училища	1	1	1	1	1	
Преподаватели	27	26	26	24	24	
Учащи - общо	213	207	196	204	188	

Стремежът да се поддържат учебното заведение и детски градини е продиктуван от желанието да се задържат по-голям брой млади семейства, участието на които в производството на общинския брутен продукт трябва да се увеличава.

Три основни фактора влияят на структурата на общинската образователна система:

1. **Демографският фактор** дава своето негативно отражение както върху броя на учениците, така и върху броя на учебните заведения в общината.

2. **Фактор раждаемост:** статистическите данни от ЕСГРАОН в община Малко Търново за родените и подлежащи на задължително обучение ученици през следващите пет години не променят съществено броя на учениците в училищата;

3. **Миграционните процеси** в страната /към други градове/ и в чужбина влияят значително върху общия брой на учениците и води към тяхното намаляване.

В община Малко Търново няма необхванати деца и ученици. През последните години броят на отпаднали деца в задължителна предучилищна и училищна възраст намалява. Това е в резултат на оптимизиране на училищната мрежа и създаване на по-добри условия за образователен процес.

Основните проблеми в сферата на образованието са свързани с липса на квалифицирани преподаватели по някои от учебните предмети, както в ДГ, така и в училището и извозването на учениците до учебното заведение, дължащо се на лошото състояние на пътищата в общината, както общински, така и републикански и тежки зимни условия в полупланинския регион, затрудняващи транспортирането на пътуващите ученици.

(Приложение № 2 – таблица образование)

7.3 Здравеопазване

До 2014 г. в община Малко Търново функционира едно здравно заведение, предоставящо болнична помощ – “Специализирана болница за долекуване и продължително лечение - Иван Башев - Малко Търново” ЕООД.

През 2014 г. е завършено изпълнението на проект за „Реконструкция, обновяване и оборудване на отделение в „СБДПЛ – ЕООД“ гр. Малко Търново, с цел преструктуриране в „Медицински център”, финансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет². По проекта е обособен Медицински

² Източник на информация: ИСУН (<http://umispublic.government.bg/srchProjectInfo.aspx?id=72732>)

център за специализирана извънболнична помощ и се обнови съществуващата материална база. Закупена е високотехнологична апаратура: ехограф, ЕКГ, ехокардиограф, кардиомонитор, микроскоп, термостат, автоклав и др.

Изграденият Медицински център подобри качеството на предоставяните здравни услуги, което е изключително важно предвид тенденцията на застаряване на населението в общината и необходимостта предоставяните здравни услуги да са в близост до възрастните хора от общината.

През същата година бе учредено ново **ЕДНОЛИЧНО ДРУЖЕСТВО С ОГРАНИЧЕНА ОТГОВОРНОСТ** с фирма: „ХОСПИС - КАЛИЦА БЕРБЕРОВА”. Хосписът бе от т. нар. „трета група - по-особени" лечебни заведения, уредени в гл. V на Закона за лечебните заведения (ЗЛЗ). Той бе създаден да функционира като домашен стационар за следболнични грижи. Чрез основните си функции, хосписът подобрява общото състояние и качеството на живот на страдащия човек, осигурява спокойствие и комфорт, спестява време и неприсъщи ангажименти. Основната му цел бе осъществяване и извършване на палиативни грижи за терминално болни пациенти; медицинско наблюдение; поддържащо лечение предписано от лекар; снабдяване на болните с медикаменти и пособия; персонални грижи, предвиждащи запазване на достойнството и независимостта на болния. Към настоящият момент хосписа е закрит.

В община Малко Търново функционира филиал на ЦСМП – Бургас, което обслужва всички населени места. Специалистите, които обслужват филиала на Спешната помощ в Малко Търново са: 6 фелшера, 6 медицински сестри, 6 шофьора и 1 санитарка. Спешната помощ в Малко Търново разполага с 3 линейки. Към филиала има сектор за реанимационна дейност, оборудван с необходимата апаратура. Филиалът на ЦСМП покрива дейността на всички общопрактикуващи лекари в района.

Общият брой на лекарите в общината е 2, от които 1 е общопрактикуващ и 1 е лекар по дентална медицина. Спрямо останалите общини в областта осигуреността с лекари е незадоволителна. Наличието само на един общопрактикуващ лекар води до факта, че част от населението на общината не е възможно да бъде обхванато и поради тази причина личния лекар на тези хора е специалист, работещ в друга община – обикновено в областния център гр. Бургас.

През последните години осезаемо се чувства недостига на медицински специалисти по здравни грижи. Липсват медицински сестри, както в здравните заведения, така и в институциите предоставящи социални услуги, в детските градини и училищата.

На територията на общината няма медицинска лаборатория. Ако е необходимо извършване на изследвания, същите се извършват в най-близката лаборатория, намираща се в гр. Бургас. През последните 2 години по инициатива на общинското ръководство е сключен договор с медицинска лаборатория „Рамус”, която два пъти в месеца посещава общината и извършва изследвания на място.

Броят на аптеките в общината е 2, като и двете се намират в гр. Малко Търново. Този факт в голяма степен затруднява осигуряването с медикаменти на възрастните хора от по-отдалечените населени места на общината.

Предвид влошената демографска ситуация в района, проектите и интервенциите в здравния сектор са изключително важни.

(Приложение № 3 таблица здравеопазване)

8 Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги

8.1 Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината

Работещите служители и обслужващ персонал в сферата на социалните услуги е подробно описан в Приложение 4.

(Приложение № 4 – таблица персонал)

8.2 Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината:

Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети или безработни. Икономически активните лица в община Малко Търново за 2021 г. представляват 55.2% от населението, което поставя общината на едно от последните места в област Бургас (61,0%) и свидетелства за ограничения трудов потенциал на общината. Населението в общината в трудоспособна възраст е 48.8% от общото, което отново поставя на последно място общината и по този показател – средното за областта е 63%.

Сред икономически неактивните лица с най-голям дял са пенсионерите, като по този показател общината заема първо място в областта с дял от 80.4%. Причината за тази статистика е силно застаряващото население на общината, която особено в селската и част се състои предимно от население в пенсионна възраст. От икономически активни лица преобладаващи са мъжете, а от икономически неактивните – жените.

Коефициент на заетост представлява съотношението между броя на заетите лица и населението на същата възраст. Общо за област Бургас коефициентът на икономическа активност е 67.9% (69.2% за мъжете и 66.6% за жените). За община Малко Търново към 2021 г. коефициентът на икономическа активност е един от средните в областта - 65,0% (64.6% за мъжете и 65.4% за жените), а коефициентът на безработица – един от ниските – 8,3 %, сравнено със съответно 10.2% за областта. По коефициент на безработица общината се нарежда на едно от първите места в областта, след с общините Бургас и Несебър.

Както вече споменахме, коефициентът на безработица в общината е една от най-ниските в областта – 8.3%.

Брой безработни лица: / по данни на ДБТ/

Регистрирани безработни лица, към 31.12.2017 г.	112
Регистрирани безработни лица, към 31.12.2018 г.	109
Регистрирани безработни лица, към 31.12.2019 г.	105
Регистрирани безработни лица, към 31.12.2020 г.	120
Регистрирани безработни лица, към 31.12.2021 г.	114

Към м. Декември 2022 г. в общината са регистрирани общо 96 безработни, от които 16 са на възраст под 29 години, 43 са на възраст до 50 години, а само 3-ма са безработни за повече от една година.

От направените проучвания е установено, че най-голям дял от безработните се пада на лицата с ниско образователно равнище – голяма част от лицата в трудоспособна възраст са с по-ниско от средно образование, не притежават почти никакви професионални умения и квалификации и трудно се наемат за работници.

Основните фактори, оказващи влияние върху безработицата в региона са:

- Закриването на голяма част от съществуващите производствени предприятия и земеделски стопанства;
- Миграцията на млади хора с малки деца, към по-големите населени места.

Този обезпокоителен процес води до обезлюдяване на малките населени места от общината и се обуславя от: липсата на работни места, икономическата миграция към големите градове и емиграция, високата смъртност.

Основните фактори, които влияят върху икономическото развитие в общината, са няколко:

- неразвита промишленост, преработваща земеделска продукция;
- неконтролируем демографски срив;
- лишена от държавна поддръжка бизнес среда;
- географско положение.

Социално-икономическата ситуация в общината е в пряка и косвена връзка със ситуацията в страната и в съседните общини. Анализът показва силните и слабите страни на реалната икономика. Силните страни визират характерните за страната, но не и за отделните общини фактори като стабилната макроикономическа среда, доминиращ частен сектор, добри условия за развитие на туризма, относително ниски разходи за труд, модерни регулации на бизнеса и на финансовия пазар. Слабите страни са свързани със слабо развития сектор на малките и средни предприятия, ниското качество на базисната инфраструктура, малкият обем на чуждестранните инвестиции, високата енергоемкост и остарялата производствена база.

Община Малко Търново е гранична община и открития през 1970 г. Граничен контролно-пропускателен пункт Малко Търново - Дерекьой определено създаде реална възможност за по-голяма икономическа активност и използването му като допълнителен фактор за активно развитие на по-динамични бизнес връзки. ГКПП Малко Търново обслужва международния път Е87. Пунктът не е предвиден за преминаване на тежкотоварни моторни превозни средства и обслужва предимно туристическия трафик – леки автомобили и автобуси. Въпреки това регионалното бизнес сътрудничество се нуждае от повече съдържание и предприемане на реални действия за реализиране на повече трансгранични инициативи, които биха подобрили благосъстоянието на населението и средата като цяло и от двете страни на границата.

Отрицателните демографски тенденции утежняват ситуацията, а рязкото намаляване на квалифицирани специалисти води до невъзможност за реализиране на голяма част от заложените мерки.

Ниските доходи на заетите, определят ниската покупателна възможност на населението и невъзможността за плащане на дължимите данъци, такси и други задължения. Намалява делът на доходите от работна заплата, а доходите от предприемачество са практически нулеви. Делът на социалните доходи е висок, което говори за нарастваща зависимост на населението от системата за социална защита. При отсъствие на други възможности за заетост, хората търсят спасение в домашното стопанство, което формира тенденция към натурализация на доходите и икономическо затваряне на домакинствата.

Анализът на социално-икономическото състояние на общината показва:

- Засилена миграция на населението. Изселват се основно млади хора с по-добри финансови възможности и по-високо образование;
- Слабо икономическо развитие, повишена безработица и ниски доходи на населението.

8.3 Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:

Видно от изготвената справка Приложение 4 в щата на социалните институции има незаети щатни бройки, като те основно касаят квалифицирания персонал – рехабилитатори / кинезитерапевти, социални работници, медицински специалисти, психолози и др. Действително към настоящия момент за извършване на своята дейност и за предлагане на качествени социални услуги институциите прибягват към наемане на посочените специалисти на граждански договори, тъй като същите са от други населени места.

Липсата на персонал е от изключителна важност при предоставянето на каквато и да е по вид услуга и води до невъзможност от разкриване на нови такива.

9 Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги

Във връзка с горе изложеното можем да обобщим, че община Малко Търново разполага с добре развита мрежа от социални услуги, които към момента обхващат основните целеви групи.

Потребителите са доволни от качеството на предоставяните услуги и дават положителна оценка на дейността им и постигнатите резултати. Потребителите споделят мнението, че всички разходи по финансирането на социалните услуги следва да бъдат за сметка на публични средства и не са мотивирани да заплащат такси за услугите. Голяма част от лицата в целевите групи се определят като „бедни” с недобро финансово състояние. Съответно те разглеждат социалните услуги, от които имат потребност, преди всички като разход в личния бюджет и след това като възможност за подобряване на качеството им на живот или средство за социална интеграция. Бедността или недостигът на средства се посочва като основна причина, затрудняваща ползването на социални услуги.

В общината се идентифицират потребности от социални услуги в общността, свързани с ежедневно битово обслужване на потребителите, както и на услуги, свързани с физическа рехабилитация, медицинско обслужване и почивки извън дома.

Наличието на две резидентни услуги в общината също обуславя необходимостта от съществуването, запазването и бъдещото развиване на услугите в общността, които подпомагат резидентните услуги и изпълняват ролята на съпътстващи ги услуги.

Към момента не са развити мобилните услуги, които биха имали ефект върху потребностите на уязвими групи като: възрастни лица, лица с увреждания и лица с интелектуални затруднения. Също така липсват превантивни социални услуги с ранна степен на интервенция, целяща да предотврати изпадането на лицата в неравностойно положение.

Критериите се нанасят в табличен вид в даденото към раздел 2 Показатели в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги Приложение № 5- шийт Критерии, в таблицата е заложена формула, чрез която автоматично в шийт Карта се определя максималният брой на потребителите за всяка една социалните услуги в общината, съгл. чл. 15 от ЗСУ. Извеждат се потребностите на общината от социални и интегрирани здравно-социални услуги на областно ниво, които ще се обсъждат и съгласуват между кметовете на другите общини в областта с цел планиране от общината на потребностите ѝ от социални и интегрирани здравно-социални услуги на областно ниво, както и възможностите на общината да създаде СУ на областно ниво на територията си.

ВАЖНО: *Максималният брой на потребителите на всички социални услуги по чл. 12 и чл. 15 от ЗСУ, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, се определя автоматично в шийт – Картата по формули и критерии съгласно приложението, при попълване на всички данни в шийт Критерии.*

10 Изводи

Социалната политика на Община Малко Търново е насочена към развиването на модерна, ефективна система от социални услуги, които поставят в своя център ползвателя, отговарят на нуждите на общността, осигуряват равен достъп и непрекъснато подобряват своето качество.

Спазени са принципите и ценностите при планирането и предоставянето на социални услуги:

- ✚ Съответствие на социалните услуги с международните документи, относно човешките права.
- ✚ Обществена солидарност и толерантност към всички социални групи.
- ✚ Ефективност и ефикасност на социалните услуги и партньорствата.
- ✚ Равен достъп до услуги за всички, живеещи на територията на Общината.
- ✚ Създаване на гъвкави и мобилни услуги, съобразени с конкретните нужди и потребности на потребителите.
- ✚ Приоритетно развитие на услугите в общността.
- ✚ Предоставяне на възможност за участие на потребителите в процеса на планиране и потребление на услугите.
- ✚ Ефективност и прозрачност при усвояването на финансовите средства.

В Община Малко Търново се предоставят два вида социални услуги – социални услуги в общността и социални услуги в специализирани институции – резидентни услуги. Услугите в общността имат нужда от разширяване на достъпа до тях, особено в селата. Това ще даде възможност за увеличаване броя на ползвателите и ще обезпечи пълния капацитет на услугите. Предприемането на такива мерки задължително трябва да е предшествано от извършването на подробно проучване сред населението от съответната група, с цел постигане на максимална ефективност при предоставяне на услугата.

Изводи за услугите за деца:

- ✚ Услуги в общността за деца и семейства са слабо развити.
- ✚ Слабо развити са формите на алтернативна семейна грижа с изключение на настаняването при близки и роднини.
- ✚ Няма гарантиран набор от услуги по превенция, които могат да окажат подкрепа на родители и деца, като по този начин да подпомогнат отглеждането и възпитанието на децата.

Изводи за услугите за възрастни с увреждания и стари хора:

- ✚ В последните години в общината се развиват услуги в общността за възрастни – ДЦПЛУ, ЦСРИПЛ, традиционно развитият Социален патронаж и услугите: Домашен помощник и Личен асистент.
- ✚ Финансираните по проекти услуги в домашна среда в общината са с определен период на изпълнение, което е риск за тяхната устойчивост.
- ✚ В Община Малко Търново услугите в общността за възрастни с увреждания и стари хора са сравнително добре развити, тъй като рисковата група е преобладаваща част от населението на общината.

На база на получените данни в **Приложение № 5** и след трансформиране на съществуващите социални услуги в община Малко Търново, област Бургас могат да се направят следните изводи:

- Община Малко Търново има добре развита мрежа от социални услуги, съобразена изцяло с нуждите и потребностите на населението;
- Съществуващите социални услуги на територията на общината обхващат основните целеви групи – възрастни хора и хора с увреждания;
- Социалните услуги, предлагани в общината работят с намален капацитет, което се дължи на невъзможността да бъдат обхванати потребителите от селата, тъй като същите са доста отдалечени от общинския център;

На база обобщението се извеждат препоръките по отношение:

- Да не се закриват съществуващи социални услуги;
- Не съществува необходимост от разкриване на нови социални услуги;
- Съществуващите социални услуги да функционират с настоящите си капацитети;

11 Приложения

Приложение № 1 – таблица желаещи

Приложение № 2 – таблица образование

Приложение № 3 – таблица здравеопазване

Приложение № 4 – таблица персонал

Приложение № 5 – таблица критерии

Приложение № 6 – схема на трансформиране

Приложение № 7 – пример за съпоставка